

Naturstyrelsen Blåvandshuk
Ålholtvej 1, 6840 Oksbøl
Att: Kathrine Guldager Knudsen

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato	11. marts 2026
Sagsbehandler	Rikke Vitting Ellermann Madsen
Telefon direkte	76 16 09 39
Sagsid	MIS-26/000039

Dispensation fra naturbeskyttelsesloven til uddybning af strandtudsehuller

Esbjerg Kommune giver hermed dispensation til uddybning på 15-20 cm af tre eksisterende strandtudsehuller i beskyttet hede og mose på matr.nr. 307a Sønderho By, Sønderho og 292b Rindby By, Nordby.

Arealerne ejes af Naturstyrelsen Blåvandshuk, og kan ses på bilag A.

Dispensationen gives på følgende vilkår, som skal overholdes ved udførelse af projektet:

1. Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet den 8. april 2026.
2. Det forudsættes, at det ansøgte udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.
3. Arbejdet skal foregå i perioden 1. september – 1. marts.
4. Foretages arbejdet i september eller oktober, hvor padderne stadig kan være aktive, skal der tjekkes for padder under maskinerne inden de igangsættes. Hvis der findes padder skal disse flyttes, før arbejdet påbegyndes.
5. Anlægsarbejdet må ikke skabe varige spor i den beskyttede natur. Det kan f.eks. ske ved brug af køreplader, hvis jordbunden er blød.
6. Der må ikke foretages nogen form for ændringer af terrænet uden for det tilladte udgravningsareal. Der må heller ikke efterlades jordbunker eller lignende.
7. Det opgravede materiale må ikke lægges i det beskyttede naturområde. Det er ok at materialet placeres på skovstierne.

8. Der må ikke laves forbindelse mellem sø og vandløb, heller ikke via dræn.

Vedrørende anvendelse af strandtudsehullerne

9. Der må ikke udsættes fisk, ænder eller krebs. Der må heller ikke opsættes andehuse, fasangårde eller nogen form for hegn, bortset fra kreaturhegn.
10. Der må ikke udlægges foder i eller ved strandtudsehullerne eller i området. De må heller ikke kalkes eller lignende.

Vedrørende beplantning i og omkring strandtudsehullerne

11. Der må ikke udplantes vand- eller sumplanter, disse kommer ad naturlig vej.
12. Der må ikke beplantes med træer eller buske i området.
13. Når arbejdet er færdigt, skal du give besked til Natur & Vandmiljøkontoret, så vi kan kigge forbi og se, om projektet er udført som aftalt.

Disse vilkår er stillet for at sikre og beskytte naturværdierne i området. Kontakt os meget gerne, hvis der er tvivl om, hvordan vilkårene skal udføres eller overholdes.

Dispensationen er ikke længere gyldig, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra i dag eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Sagens oplysninger

Sagen er afgjort på baggrund af de oplysninger og vurderinger, som fremgår af dette kapitel.

Ansøgers oplysninger

Naturstyrelsen, Blåvandshuk, har d. 19. december 2025 søgt om lov til at uddybe tre eksisterende strandtudseskraab med 15-20 cm. Det skyldes, at den seneste gennemgang af skrabene viste, at enkelte af de etablerede strandtudseskraab ikke holder vand i det omfang, der skal til for at strandtudserne kan gennemføre deres yngleproces. Skrabene har vist sig at tørre ud for tidligt, og derfor ønskes det at uddybe lavningerne en smule, så de i stedet tørre ud senere på foråret. Skrabene benævnes herefter som strandtudsehullerne.

Du oplyser, at strandtudsehullerne skal uddybes, så der fortsat er flade kanter med anlæg mellem 1:8-1:10, for at skabe naturlige overgange til lavvandede zoner, der tilgodeser strandtudsens krav til yngleområder. Arealet i de nuværende huller vil fortsat være det samme.

Arbejdet vil blive foretaget med gravemaskine og forventes at være færdigt inden for et par dage efter opstart. Den opgravede jord vil blive fordelt på nærliggende skovveje.

Dispensationen er givet på baggrund af ansøgningen.

Oplysninger om naturområdet og vurdering af projektets påvirkning

Kommunen besøgte arealet den 27. februar 2026. Formålet med besøget var at undersøge naturforholdene på det areal, som vil blive påvirket af projektet.

De tre strandtudsehuller benævnes som S10, S17 og S21.

S10

Strandtudsehullet ligger i en beskyttet hede. Bunden var fast og dækket af vegetation. Det var på dette tidspunkt vanddækket med tuer af lyse- og knopsiv stikkende op over overfladen. Rundt om var blåtop dominerende. Af arter under vandoverfladen var bl.a. kær-snerre, krybhvene, vandnavle og en tynd, trådlignende plante, der evt. kan være alm. sumpstrå, som også tidligere har været fundet på arealet.

Figur 1: Strandtudsehullet S10

Figur 2: Strandtudsehullet S10

Placering for strandtudsehullet S10 ses på figur 3. Samlet kort over strandtudsehullernes placering kan ses i bilag A.

Figur 3: S10 er placeret i beskyttet hede. Strandtudsehullet er markeret med en rød prik. Bygningen til venstre i kortet har adressen Albuevej 45, 6720 Fanø.

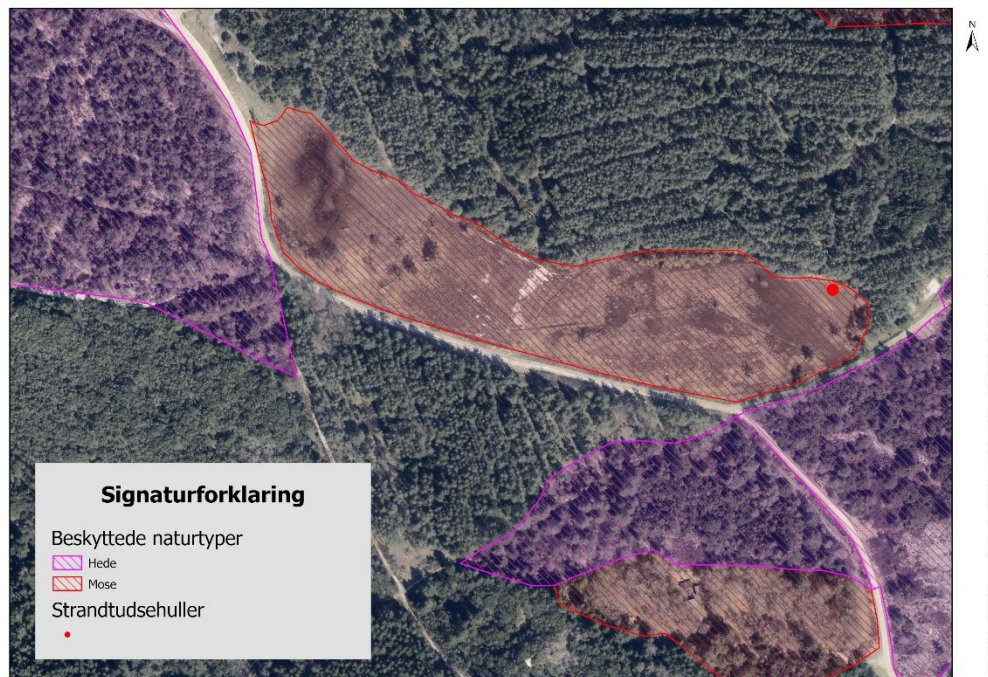
S17

Strandtudsehullet ligger i beskyttet mose, der samtidig er registreret som habitatnaturtypen, klithede. Det var vanddækket med blankt vandspejl. Vandet gik til lidt over ankelhøjde. Bunden var fast og vegetationsdækket med bl.a. kryb-hvene, kær-snerre og ranunkel. Der lå også en kokasse, og skrabet bar præg af at være udtørret i perioder.

Figur 4: De to fotos viser S17.

Placeringen af strandtudsehul S17 ses på figur 5.

Figur 5: Placering for S17 i beskyttet mose. Strandtudsehullet er markeret med en rød prik. Vejen langs den sydlige del af mosen er Postvejen. Mod nord ad Postvejen ligger Albuevej 45, 6720 Fanø.

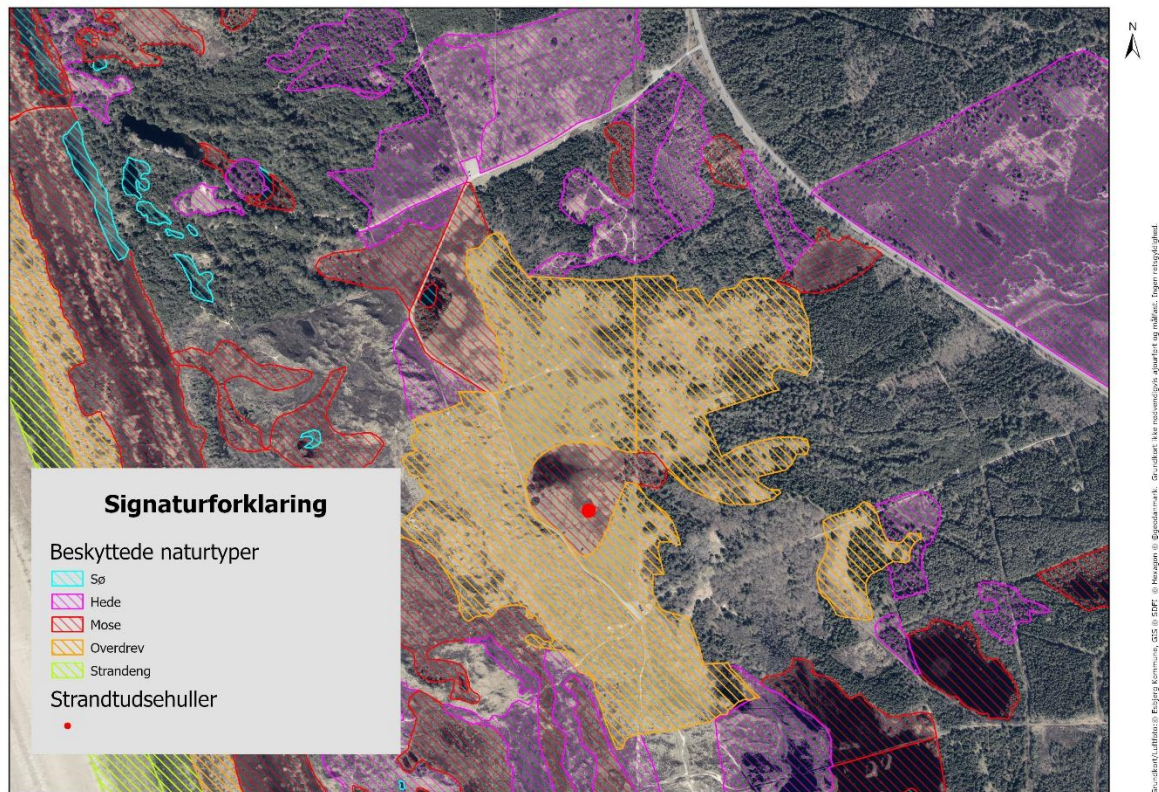
S21

Strandtudsehullet ligger i beskyttet mose, der samtidig er registreret som habitatnaturtypen, tidvis våd eng, syd for en større sø. Den omkringliggende natur er domineret af blåtop og lysesiv. Bunden var vegetationsdækket med krybhvene, og der stod nogle forskellige vandplanter.

Figur 6: S21, der ligger syd for en større sø.

Placering af S21 kan ses på figur 7.

Figur 7: Placering af S21 i beskyttet mose. Vejen nordøst for mosen er Postvejen.

Natura 2000 og særligt beskyttede arter

Alle strandtudsehullerne er beliggende i Natura2000-områderne fuglebeskyttelsesområde 53 Fanø og habitatområde 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde.

På udpegningsgrundlaget for habitatområde 78 er der bl.a. naturtyperne 2190 klithede og 6410 tidvis våd eng.

S17 ligger i klithede og S21 ligger i tidvis våd eng, mens S10 ligger i en beskyttet hede, der ikke er en habitatnaturtype.

Formålet med at uddybe hullerne er, at de kan holde vand i længere tid, før de udtørre. Der laves ikke en sø i habitatnaturtyperne, men perioden hvor skrabene vil være vanddækket forlænges. Begge habitatnaturtyperne er fugtige i perioder, og derfor vil uddybningen ikke ændre på naturtyperne. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der ikke vil ske en ændring af habitatnaturtyperne.

Områderne hvor de tre strandtudsehuller er placeret, er ikke et egnet habitat for nogle af arterne på udpegningsgrundlaget for habitatområde 78. De eneste ikke-vandlevende arter på udpegningsgrundlaget er grøn kølleguldsmed og odder. Grøn kølleguldsmed har brug for rene, iltrige vandløb, hvor vandet strømmer moderat til hurtigt. Odderen holder til ved små og store søer, vandløb og kanaler. De små, lavvandede huller er ikke et levested for arterne.

Projektet vurderes ikke at påvirke fuglene på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 53 Fanø. Hullerne er allerede etableret, og hvis de bliver vanddækket længere tid i løbet af sommeren, kan de også tiltrække flere padder og insekter, og derved understøtte nogle af arternes fødegrundlag. Selve arbejdet med uddybningen er kortvarig, og vil finde sted uden for fuglenes yngleperioder.

Det er på baggrund af dette kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke fuglene på udpegningsgrundlaget.

Det er på baggrund af overstående kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlagene.

Af bilag IV arter i projektområdet vil der kunne forventes at være strandtudser, spidssnudet frø og flagermus. Øvrige bilag IV-arter forekommer ikke på Fanø, eller også rummer projektområdet ikke levesteder for dem.

Strandtudsehullerne har vist sig at tørre ud for tidligt, så ynglen ikke kan nå at udvikles. Ved at uddybe hullerne, vil der stå vand i dem over en længere periode, så strandtudserne kan nå at færdigudvikle sig. Dette vil være med til at understøtte bestanden af strandtudser.

Spidssnudet frø må også kunne forventes at findes i området. En længere periode inden hullerne udtørre, vil også være til gavn for denne art.

Nogle arter af flagermus, som fx vand- og damflagermus, fouragerer over blankt vand, hvor der er mange insekter. De vil derfor kunne have gavn af

at strandtudsehullerne først udtørres lidt senere. Anlægsfasen af projektet er kortvarigt og påvirker ikke flagermusenes raste- eller yngleområder, og der er gode muligheder for at finde lignende områder i nærheden at fouragere ved. Derfor vurderes projektet ikke at have en negativ påvirkning på arter af flagermus.

Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for de særligt beskyttede dyre- og plantearter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunens afgørelse

Naturbeskyttelsesloven indeholder et forbud mod at ændre beskyttede naturområders tilstand. Loven giver dog mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde kan gøre undtagelser fra forbuddet.

Kommunen vurderer, at der i dette tilfælde er særlige forhold til stede, og at der kan gives dispensation til det ansøgte.

Der er i afgørelsen lagt vægt på at:

- Uddybning af strandtudsehullerne vil forbedre levestederne for strandtudsen, som er en særligt strengt beskyttet art.
- En længere periode hvor strandtudsehullerne er vanddækket vil også gavne andre padder og insekter, og det kan gøre området mere attraktivt, i en længere periode, som fourageringsområde for bl.a. nogle arter af flagermus.

Naturtyperne vil også fremover være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Fremtidige ændringer må derfor ikke foretages uden en ny dispensation.

Dispensationen og de stillede vilkår er bindende for ejere og andre personer, som har rettigheder over arealet. Det er altid ejerens ansvar, at der ikke foregår ulovlige indgreb i den beskyttede natur.

Bruges arealet af en anden, for eksempel en forpagter, har brugeren også et ansvar for at overholde loven. Det er desuden ansøgers pligt at oplyste eventuelle andre, der skal udføre arbejdet, om hvad der står i dispensationen.

Lovgrundlag og andre tilladelser

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven, lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024.

Denne dispensation fra naturbeskyttelsesloven fritager ikke dig fra at skulle indhente tilladelse til forhold som reguleres af anden lovgivning. Hvis dele af projektet kræver andre tilladelser, skal du huske at søge om tilladelse til dem.

Det kan for eksempel være hvis:

- Der vil blive ledt grundvand ud i vandløb.
- Der foretages ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, så der opstaves vand på andres ejendom.

- Der flyttes jord mellem forskellige matrikler.

Hvis der skal udføres gravearbejde i forbindelse med projektet, kan du anmode Museum Vest om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Det står i museumsloven, at gravearbejde skal standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder. Sker dette, skal Museum Vest straks kontaktes.

Klagemuligheder

Denne dispensation kan påklages af blandt andre arealets ejer og en række foreninger. Hvem der kan klage, og hvordan man bærer sig ad, er beskrevet i vedlagte klagevejledning.

Når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager, kan projektet udføres. Hvis der bliver klaget over dispensationen, giver kommunen dig straks besked.

Hvis der er spørgsmål til dispensationen, kan jeg kontaktes på mail eller telefon som angivet øverst på første side.

Esbjerg Kommunes behandling af personoplysninger

Når du henvender dig til os, udleverer du nogle personoplysninger. Personoplysningerne bruger vi, når vi behandler og besvarer din henvendelse, og de kan blive gemt til brug for vores videre sagsbehandling.

Vi har ansvar for, at dine oplysninger behandles og opbevares forsvarligt indenfor rammerne af EU's databeskyttelsesforordning.

[Læs mere om vores behandling af dine persondata på www.esbjerg.dk](http://www.esbjerg.dk)

Venlig hilsen

Rikke Vitting Ellermann Madsen
Biolog

Bilag:

Bilag A: Oversigtskort
Klagevejledning

Kopi af dette brev er sendt til:

Danmarks Naturfredningsforening: (dn@dn.dk) og (dnesbjerg-sager@dn.dk).

Dansk Ornitologisk Forening: (natur@dof.dk) og (esbjerg@dof.dk).

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (mail@sgav.dk)

Naturstyrelsen: (nst@nst.dk).

Museum Vest: (kontakt@musvest.dk).

Friluftsrådet: (esbjerg@friluftsradet.dk) og

(lokalraad@friluftsradet.dk).

Dansk Botanisk Forening: (dbf.oestjylland@gmail.com).

Danmarks Sportsfiskerforbund: (post@sportsfiskerforbundet.dk),

(vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk).

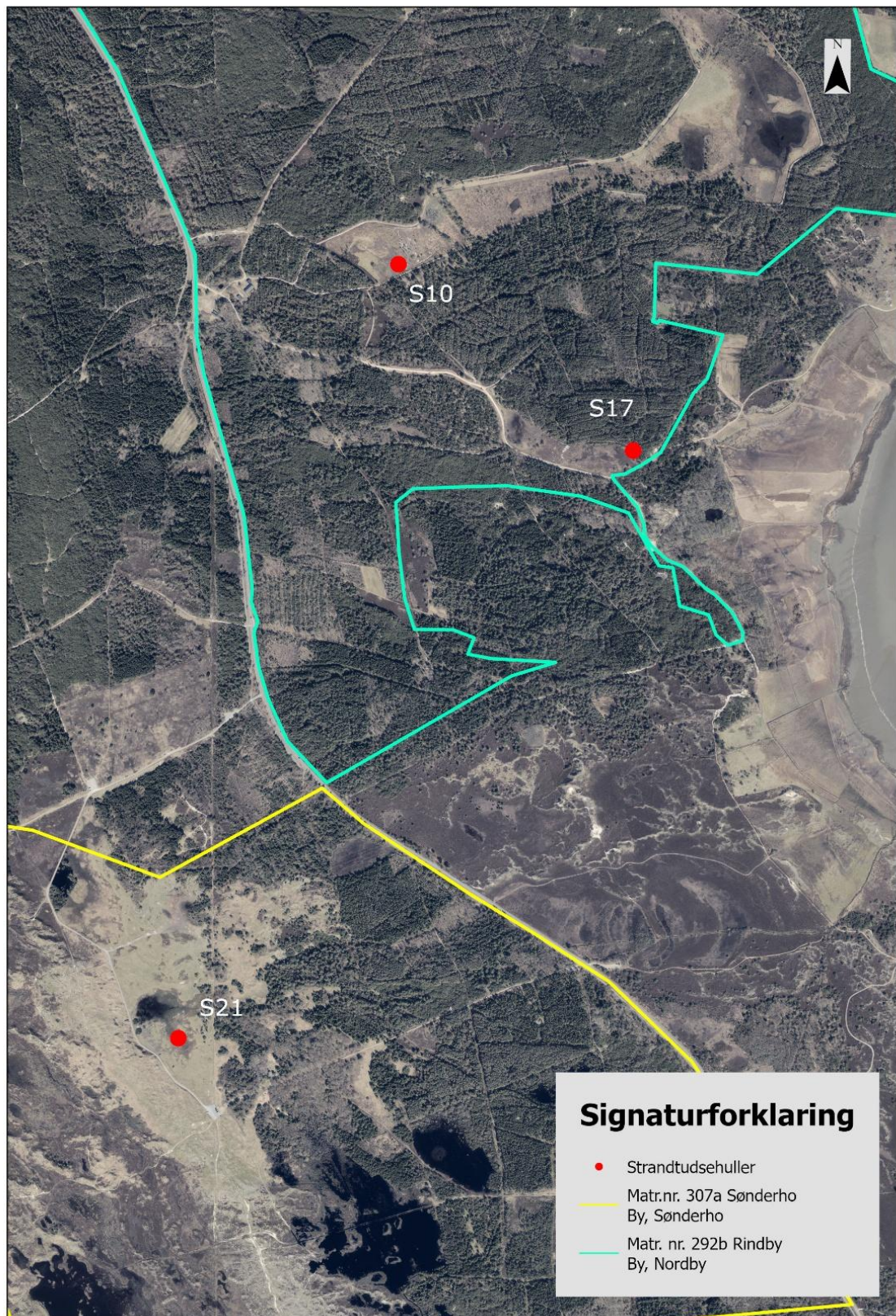
Dansk Fritidsfiskerforbund: (teamstr@gmail.com).

Dansk Forening for Rosport: (dffr@roning.dk).

Dansk Kano og Kajak Forbund: (miljo@kano-kajak.dk).

Nationalpark Vadehavet: (vadehavet@danmarksnationalparker.dk).

Bilag A: Oversigtskort

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal senest være indgivet den 8. april 2026, der er 4 uger efter offentliggørelse på kommunens hjemmeside.

Reglerne omkring klage er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 1.

Følgende kan klage over afgørelsen:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, samt
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, får du omgående besked herom, og Miljø- og Fødevareklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Du klager via Klageportalen, som ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk - typisk med NEM-ID. Klagen sendes automatisk fra Klageportalen til os. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900,- for privatpersoner og på kr. 1.800,- for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus - www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til [Miljø- og Fødevareklagenævnet](mailto:Miljoe-og-Foedevareklagenavnet@esbjergkommune.dk). Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget](#).

Du må ikke gå i gang med det projekt, som du har fået dispensation til, før klagefristen er udløbet. En klage over afgørelsen medfører desuden at du ikke må gå i gang med projektet, før klagen er behandlet af klagenævnet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller - i forbindelse med klage - af Miljø- og Fødevareklagenævnet.